

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KREITI YA 12

SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA PELE (FAL)

LEPHEPHE LA BORARO (P3)

DIBOKWANE/HLAKOLA 2013

MEPUTSO: 100

NAKO: 2½ diiri

Palomoka ya matlakala a dipotšišo ke 6.

DITAELO LE TSHEDIMOŠO

1. Lephephe le, le arotšwe ka dikarolo tše THARO, e lego ya A, ya B le ya C.

KAROLO YA A:	Ditaodišo	(50)
KAROLO YA B:	Ditšweletšwa tša tirišano tše telele	(30)
KAROLO YA C:	Ditšweletšwa tša tirišano tše kopana	(20)

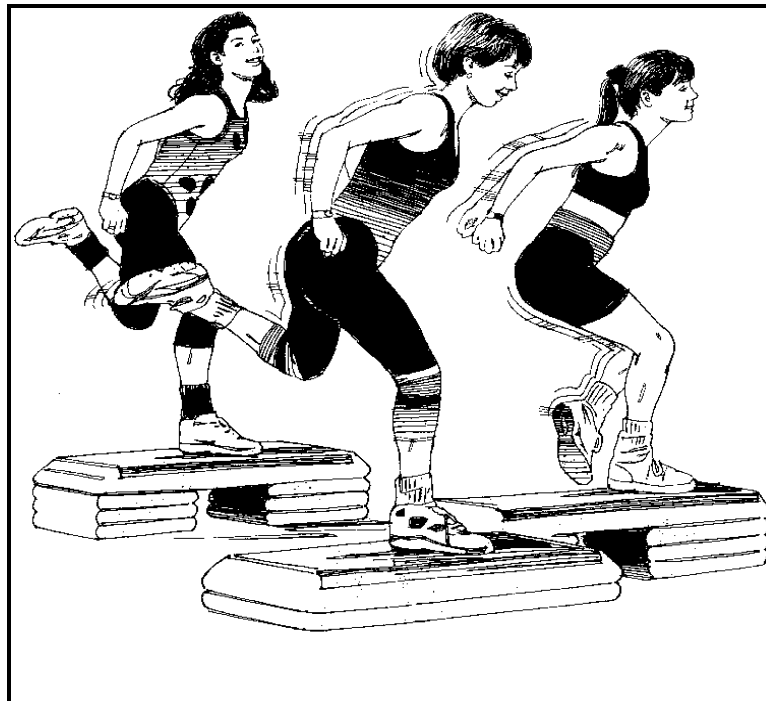
2. Araba potšišo E TEE karolong YE NNGWE le YE NNGWE.
3. Šomiša polelo yeo o lekwago ka yona.
4. Thoma karolo YE NNGWE le YE NNGWE letlakaleng le LEFSA.
5. Beakanya (ka tsela ya mmepe wa monagano, seswantšho, mantšu a bohlokwa le tše dingwe) o be o badišise le go dira palobohlatse. Peakanyo ya gago e tšwelele pele ga ditšweletšwa ka moka.
6. Peakanyo e bonagale gabotse. E laetše ka go thala mothalo wa go putla.
7. Šomiša metsotso ye e ka bago 80 go KAROLO YA A, ye 40 go KAROLO YA B le ye 30 KAROLONG YA C.
8. Dikarabo di nomorwe go ya le ka fao dipotšišo di nomorilwego ka gona.
9. Efa karolo YE NNGWE le YE NNGWE hlogo ya maleba.
10. Ngwala ka bothakga le ka mongwalo wa go balega.

KAROLO YA A: DITAODIŠO**POTŠIŠO YA 1**

Kgetha E TEE go dihlogo tše seswai tše di latelago gomme o ngwale taodišo ya botelele bja mantšu a go se fete a 300.

Taodišo e rulaganywe ka lenaneo la go swana le mmepe wa monagano goba lenaneo leo le ka go thušago go rulaganya. O tla fiwa meputso ya go **rulaganya** le **palobohlatse**.

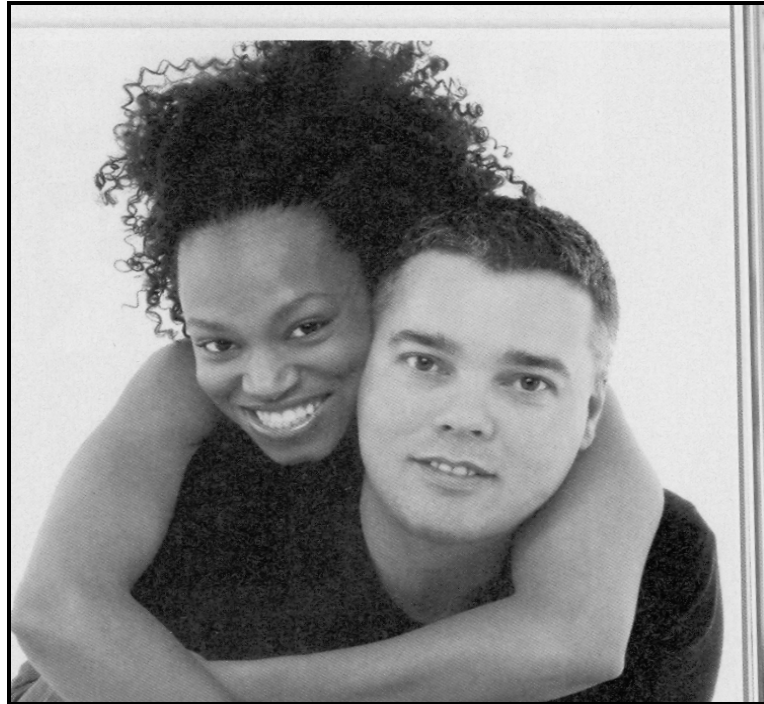
- 1.1 Melato kgorong ya tsheko e fenywa ke bao ba nago le tšhelete ye ntši. Tia di lle. [50]
- 1.2 Ge re sa hlokomele tikologo re sa tlo makala ... [50]
- 1.3 Ge ke gopola dikgetho tša 2009 ... [50]
- 1.4 Ditsela tša go fokotša bosenyi ke tše ntši. Hlaloša. [50]
- 1.5 Motho yo a sa latelego setšo sa gabo o swana le mohlare wo o se nago medu. Ntšha maikutlo a gago. [50]
- 1.6 Lebelela seswantšho sa ka tlase gomme o ngwale taodišo ka sona.

[Nova Development]

[50]

1.7 Ge batho ba ka tlogela go lebelela mmala, bophelo e ka ba bjo bobose.

[Bona Lewedi 2011, letl:79]

[50]

1.8 Dinotagi ga di thuše ka selo.

[Nova Development]

[50]

PALOMOKA YA KAROLO YA A: 50

KAROLO YA B: DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE TELELE**POTŠIŠO YA 2**

Araba potšišo E TEE go tše nne tše di latelago. Botelele bja karabo ya gago e be mantšu a go se fete a 150 (diteng fela).

Setšweletšwa se rulaganywe ka lenaneo la go swana le mmepe wa monagano goba lenaneo leo le ka go thušago go rulaganya. O tla fiwa meputso ya go **rulaganya** le **palobohlatse**.

- 2.1 O kgopetše go romela boitsebišophelo gore o be moleloko wa potso ya sehlopha sa go lwantšha kgatelelo ya bao ba phelago ka bolwetši bja HIV le AIDS. Ngwala **boitsebišophelo** bjoo. [30]
- 2.2 Sehlopa sa lena sa mmimo wa setšo se swanetše go diragatša mmimo wa setšo holong ya motse wa geno. **Ngwalela ba mmasepala o kgopele tumelelo ya go šomiša holo yeo.** [30]
- 2.3 Mokgadi o rata go ithutela borutiši mola Kgaogelo a re borutiši ga bo na mohola, bokaone a ithutela bongaka. Ala **poledišano** ya bona. [30]
- 2.4 Wena le mogwera wa gago le sa tšwa go bula kgwebo ya dikhomphutha. Ngwala **proutšhara** o bontšhe setšhaba dithuto tšeo di abjago. [30]

PALOMOKA YA KAROLO YA B: 30

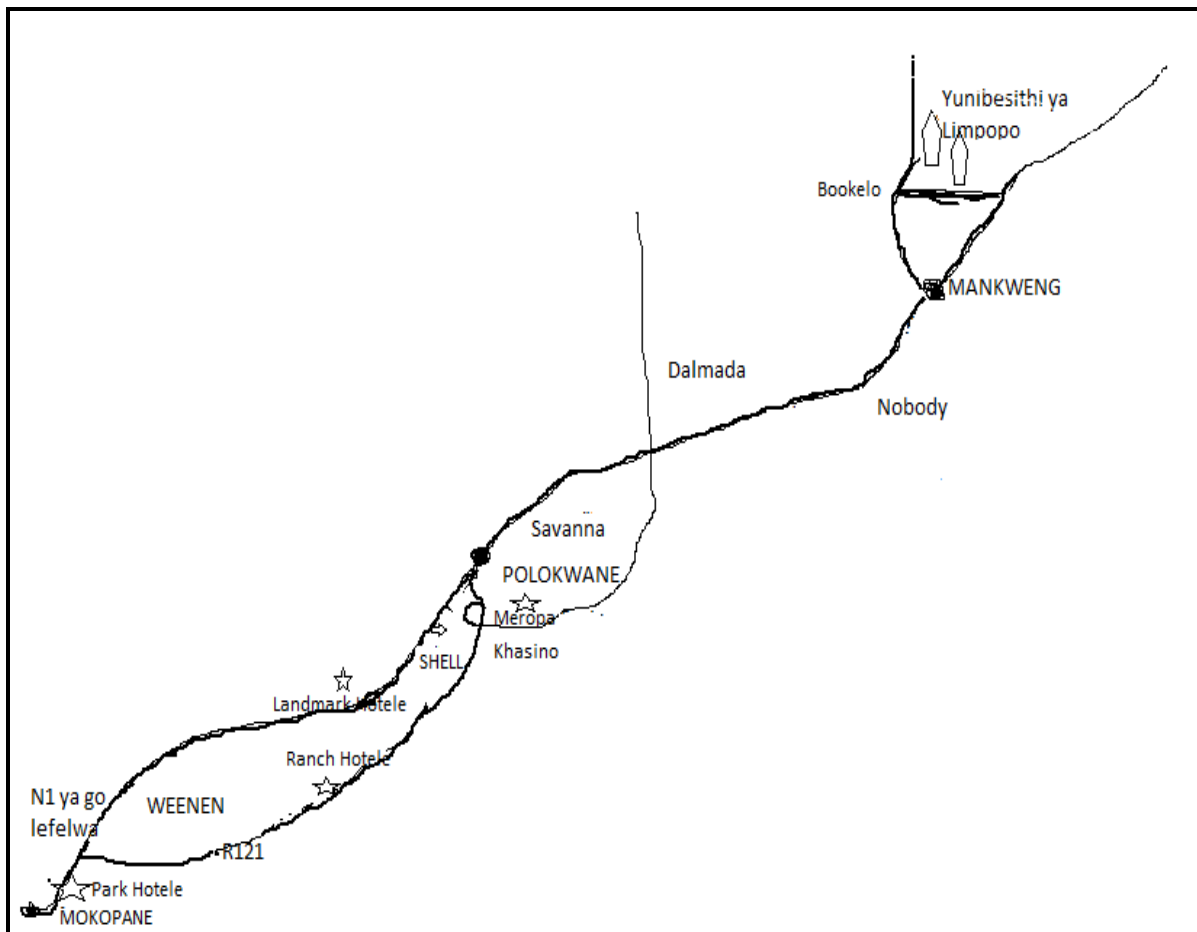
KAROLO YA C: DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE KOPANA

POTŠIŠO YA 3

Araba potšišo E TEE go tše tharo tša tše di latelago. Botelele bja karabo ya gago e be mantšu a go se fete a100.

Setšweletšwa se rulaganywe ka lenaneo la go swana le mmepe wa monagano goba lenaneo leo le ka go thušago go rulaganya. O tla fiwa meputso ya go **rulaganya** le **palobohlatse**.

- 3.1 Tatago o rekiša sefatanaga seo a se otletšego mengwaga ye meraro. Thala **papatšo** ye e nepagetšego go kwalakwatša sefatanaga seo. [20]
- 3.2 O be o tsenetše kopano ya matšatši a mahlano ya go maatlafatša bafsa mabapi le merero ya kgwebo. Ngwala ka go **pukutšatši** yeo e laetšago ditiragalo tša letšatši ka letšatši. [20]
- 3.3 O dula Mankweng. Mogwera wa gago wa go dula Mokopane o tšweletše mphatong wa marematlou gomme o yo tšwetša dithuto tša gagwe pele Yunibesithing ya Limpopo. Mo fe **ditšhupetšo** ka ditsela tše pedi tša go fihla yunibesithi.

[Boithamelolo]

[20]

PALOMOKA YA KAROLO YA C:
PALOMOKA YA TLHAHLOBO:

20
100